

Wist-je-datjes wandeltocht voor het hele gezin.

Park De Mik

Interessante informatie:

- 'De Mik' komt van de naam 'Micke' die voor het eerst voorkwam in 1251. De naam verwijst vermoedelijk naar een 'gevoerde boomstam' ofte 'micke' die als galg dienstdeed. De twee opstaande punten noemde men later 'eene halve galg'.
- Het park, zonder kasteel kwam in bezit van de Gemeente Brasschaat in 1949 en dient sindsdien als gemeentelijk park. De totale oppervlakte van het huidige park bedraagt ca 27 ha.
- Alle antwoorden op de vragen kan je achteraan in deze brochure terugvinden. (nog niet stiekem gaan kijken hé!)

Routebeschrijving

De wandeling start aan de speeltuin van het Mikerf, kinder-, jeugd- en gezinsboerderij. Je wandelt tussen de stallen door langs de weiden richting Park De Mik. Voorbij de paaltjes ga je linksaf over het bruggetje. Over de heuvel kom je terug op de wandelweg. Je volgt het pad helemaal rond de vijver. Eenmaal door het 'Poortgebouw' sla je rechtsaf en volg je de weg terug naar de Kinderboerderij.

Kinderboerderij Mikerf

Weetjes over...	op pagina
De mol	P. 1
Eenden, reigers	P. 2
Bomen knuffelen	P. 2
Kasteel en Torenpoort Treurbeuk	P. 3
Woudlopers en oude bomen	P. 4
Wortels en lange tenen	P. 5
V.M.P.A.	P. 5

Vraag 1 - In de muren van beide stallen zie je 'ringen'. Weten jullie waarvoor die dienen?

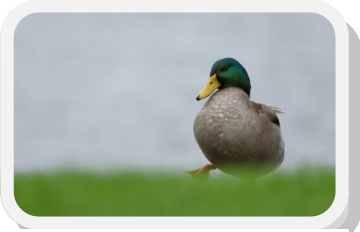
Vraag 2 - Wat zijn toch al die 'bergjes' in de weiden?

Wist-je-datjes over de mol

- Wist je dat een mol dag en nacht eet? Hij eet uitsluitend het voedsel dat hij in zijn gangen vindt, liefst regenwormen. Dan hoeft hij niet te drinken omdat een regenworm 85 % water bevat.

- De mol eet per jaar ong. 36 kg wormen.
- Zijn territorium kan wel 450 m2 groot zijn.
- Hij leeft alleen, solitair, behalve in de paartijd.
- Mannetjes en wijfjes maken nesten. Het vrouwtje maakt een apart 'kraamnest' als ze moet bevallen.
- De uitdrukking 'zo blind als een mol' is bijna waar want onder de grond zijn ogen van weinig nut. Reuk, gehoor en tastzin daarentegen zijn heel goed ontwikkeld.
- De mol kan in zijn 'jaaggangen' een snelheid van 7 km/uur halen. Zijn haren zijn flexibel en willekeurig ingeplant waardoor hij zich probleemloos zowel voor- als achterwaarts door zijn gangen kan bewegen.

Over wilde eenden, reigers en bomen knuffelen...

Mannetje Wilde Eend

Vraag 3. Wie speelt er graag tikkertje? Dan is hier een leuke opdracht.

*De bomen op deze heuvel nodigen uit voor een spelletje 'Tikkertje' voor bomenknuffelaars. : Iedereen kiest een boom om te omarmen en één iemand is tikker. De tikker telt tot tien en binnen die tijd moet iedereen wisselen van boom. Als de tikker je kan raken voor je een andere boom knuffelt ben jij de nieuwe tikker. **Na dit spelletje volgen we onze wandelweg. Op naar vraag 4!***

‘Donzige kuikentjes van de wilde eend tuimelen uit hun nest in een holle boom van grote hoogte naar beneden zonder iets te breken.

Vraag 4. Welke watervogels zie je in en naast de vijver?

We steken rechts het bruggetje over.

Vraag 5. In de vijver zie je een eilandje. In de lente is het hier een drukte van jewelste. Kijk eens omhoog in de bomen. Zie je de grote nesten? Van wie zijn die?

Wist-je-datjes over de wilde eend.

- Mannetje en vrouwtje verschillen van kleur. Het vrouwtje is bruin met een donkere tekening. Het mannetje - de woerd - is zilvergrijs met zwart en heeft een opvallend, glanzende groene kop die verandert van kleur naargelang de lichtinval. Hij heeft ook een witte 'halsband'. In de rui (juli-augustus) verwisselt hij zijn 'prachtkleed' voor het zogenaamde 'eclipskleed' en dan lijkt hij erg op het vrouwtje. Je kan het verschil dan enkel zien aan de snavel die eenkleurig geel blijft.

- Wilde eenden beginnen al in februari-maart te broeden. Het nest, dicht bij het water, bestaat uit droog gras met bovenop fijner materiaal en gevoerd met dons in een cirkel rondom het vrouwtje. Tot wel tien kuikentjes komen al na drie weken uit het ei. Ze kunnen vrijwel direct zwemmen en volgen hun moeder al na zes tot twee uur in het water.

- Soms maken ze een nest in een holle boom. Als mama roept tuimelen de lichte, donzige kuikentjes van grote hoogte naar beneden zonder iets te breken.

Blauwe reiger in de vlucht.

Wist-je-datjes over de reiger.

- Reigers leven liefst in kolonies en bij voorkeur op een plaats waar rovers moeilijk bij kunnen. Het eilandje hier in de vijver is dus ideaal.

- Ze gebruiken hetzelfde nest meerdere jaren na mekaar. Elk jaar wordt het wat opgekalefaterd.

- Tijdens hun vlucht trekken reigers hun kop in, dit in tegenstelling tot de ooievaar die hem uitgestrekt houdt.

- Reigers gebruiken 'droogshampoo' om hun veren proper te maken. Ze hebben, zoals bijvoorbeeld papegaaien, op hun borst en achter hun poten 'poederveren' die voortdurend tot poeder vergaan. Na een vette vismaaltijd wrijft de reiger met zijn snavel dit poeder in zijn veren en kamt het er met de klauwen van zijn middelste tenen weer uit.

Over een kasteel, een torenpoort en een treurbeuk...

Je wandelt verder tot aan het kasteel. Als je wil kan je er een foto van maken en met dit voorbeeld thuis je eigen kasteel tekenen.

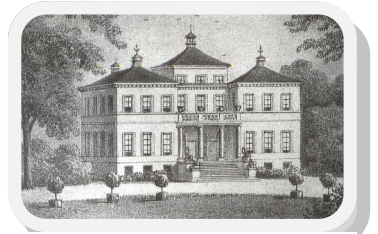
Wist-je-datjes over het kasteel

- In 1785 bouwde Henri Stier d'Aertselaar kasteel De Mik. Negen jaar later vluchtte hij met zijn vrouw, kinderen, schoonkinderen, twee dienstbodes én een hele kunstcollectie naar de VS uit vrees voor de Franse revolutie. Daar werd hij bevriend met de eerste president van de VS, George Washington.

- Hij twijfelde lang of hij nog zou terugkeren. Daarom bouwde hij in de staat Maryland een kasteel. Dit kasteel, 'Riversdale House' genaamd, deed sterk aan het kasteel hier in Brasschaat denken.

- In 1803 keerden ze dan toch terug naar België.

- Kasteel Riversdale House, dichtbij Washington, op 10 km van het Capitool en het Witte Huis, is nu een beschermd museum.

Kasteel De Mik rond 1785

Vraag 6. Hoeveel smeedijzeren cirkels, doorkruist met pijlen, zien jullie op het dak?

Wandel verder. Tegenover de 'Golem'-wijzer zie je een grote, oude 'treurbeuk'. Hij is deels ontworteld.

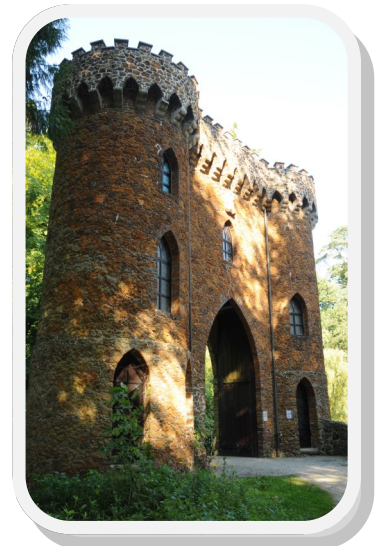
Vraag 7. Hoe komt het dat deze boom niet omvalt?

Wist - je - datjes over de treurbeuk.

- Treurbeuken ontstaan uit een spontane afwijking van de gewone beuk. (Vaak was het maar één tak die zich zo ontwikkelde.)
- De treurvorm wordt bekomen door de treurtakken te enten op een onderstam van de gewone beuk. Je kan deze ent trouwens duidelijk zien op deze boom.
- De beukenootjes van deze treurbeuken groeien meestal uit tot gewone beuken.
- Waar een treurtak vochtige en humusrijke grond raakt kan hij spontaan gaan wortelen. Zo kan een heel treurbeukenbosje ontstaan. Dit noemt men vermeerdering door 'afleggers'. Enkele wortelende takken kan je hier bij deze beuk ook zien.

We wandelen verder en komen aan het mooie Poortgebouw.

Vraag 8. Niet echt een vraag... maar kijk eens naar het houten plafond boven je hoofd. Vroeger hing hier in het midden een waarschuwinglamp die brandde als de ophaalbrug omhoog stond.

Wist-je-datjes over de Torenpoort.

- De torenpoort is gebouwd in 1830 door de tweede kasteelheer Jean-Michel Van Havre. Deze wilde het park een romantisch uitzicht geven met de middeleeuwse torenpoort en ophaalbrug.
- Toen het kasteeldomein eigendom was van de familie Jurgens mocht de voerder 'den Door' en zijn vrouw Angeline in het poortgebouw gaan wonen. Ze woonden hier 38 jaar lang, tot in 1981 en dat tot hun grote tevredenheid. Waar de Golemweide nu is, hadden ze hun moestuin. Binnen hadden ze een houtkachel en zeven grote kamers van bijna vier op vier meter, aldus Angelina. "In de winter als het gesneeuwd heeft, is het hier klein-Zwitserland en in de zomer wonen we aan de zee", waarmee ze de parkvijver bedoelde.

Over woudlopers en oude bomen...

Ga even rechtdoor.

De Woudloper

Vraag 9. Vind jij de 'Woudloper'? Waarom zou je niet zelf een kunstwerkje van takjes maken.

Wist-je-datjes van de Woudloper.

Naar aanleiding van de openluchttentoonstelling 'Brasschaat05' in 2005 voor de viering van de 175ste verjaardag van de gemeente Brasschaat had kunstenaar **Winke Besard** een houten kunstwerk gemaakt. Het kunstwerk bestaat uit takken in de vorm van een lopende reus en vormt een symbiose of samensmelting tussen object en omgeving en tussen techniek en materie. Door gebruik te maken van het natuurlijke materiaal van de takken zal het werk blijven evolueren in de natuur. Het beeld zal uiteindelijk na verloop van tijd overgeleverd worden aan de natuur. Het kunstwerk kreeg de naam 'Woudloper' en werd tijdens de openluchttentoonstelling hier in het park geplaatst. De Woudloper werd de favoriet van de bezoekers en kreeg uiteindelijk de 'publieksprijs'.

*'Park de Mik
was ooit een
beroemd
arboretum.*

*Daarom staan er
nu nog zoveel
verschillende
soorten bomen.*

We nemen terug het pad naast de vijver. Je wandelt nu langs de oudste bomen van dit kasteeldomein. Kijk uit voor de 'lange tenen' van die grote beuk..

Vraag 10. Hoe oud schatten jullie dat deze boom is? Doe de oefening met behulp van onderstaand 'wist-je-datje'.

Wist-je-datjes over de leeftijd van bomen

Heb je al gehoord van 'jaarringen'? Bomen groeien in de hoogte maar ook in de breedte en daarbij worden jaarringen gevormd. Door deze ringen te tellen kan je exact de leeftijd van een boom bepalen. Hiervoor heb je wel een doorsnede van de stam nodig.

Zonder een boom te moeten omhakken kan je ook een schatting maken van zijn leeftijd. We gaan ervan uit dat de omvang van een boom, gemeten op 1,5 m hoogte, gemiddeld toeneemt met 2,5 cm per jaar. Meet dus op deze hoogte de omtrek van de boom in centimeter, deel dit cijfer door tien en vermenigvuldig het resultaat met vier. Zo bekom je de geschatte leeftijd van de boom.

Jaarringen

Over wortels en lange tenen...

We blijven nog even bij deze mooie beuk staan.

Vraag 11. Waarvoor dienen de 'lange tenen' van deze beuk.

Opdrachtje: Stap eens rond de wortels van deze beuk zonder op zijn 'tenen' te trappen. Schat hoe ver zijn wortels komen en stap deze cirkel rond. Verrassend hé!

Wist-je-datjes over de wortels van de beuk.

- In tegenstelling tot de eik die een dieper wortelende penwortel heeft, is de beuk een echte 'platvoet'. Dit wil zeggen: hij heeft een breed en oppervlakkig wortelgestel waarbij de hoofdwortels parallel met de oppervlakte groeien. Bij lange droge periodes, zoals we de afgelopen zomers regelmatig meemaakten, zal de beuk het dus zeer moeilijk hebben. Valt er lange tijd veel regen dan kan er weer een te hoge waterstand ontstaan en dat vindt de boom ook niet leuk. Kortom, de beuk groeit alleen mooi uit in ideale omstandigheden. Als een beuk bij stormweer omwaait kan je trouwens heel goed die grote wortelschijf zien.

- Deze beuk groeide op met veel ruimte. Hij heeft een mooi ontwikkelde brede kroon.

Zo, we zijn aan het einde gekomen van deze wandeltocht. We hopen dat jullie wat hebben bijgeleerd en vooral dat jullie er plezier aan beleefd hebben. Hartelijk bedankt om deel te nemen en samen met ons te genieten van het mooie en wonderbaarlijke dat de natuur telkens te bieden heeft.

VMPA Brasschaat, Kapellen en Schoten is de lokale vereniging van Natuurgidsen in deze gemeenten en is verbonden met VMPA, Vereniging voor Milieueducatie van de Provincie Antwerpen.

VMPA wil met haar activiteiten een bijdrage leveren tot de ontwikkeling van het natuur- en milieubesef in brede lagen van de bevolking. De vereniging richt zich tot iedereen die zich bij natuur en milieu betrokken voelt en/of daar reeds mee bezig is, zoals andere verenigingen, gemeentelijke en andere diensten betrokken bij natuur-, landschap- en milieubescherming, scholen, jeugdverenigingen e.v.a.

Bezoek onze website en laat weten wat je er van vond.

www.natuurgidsen-brasschaat.be

Antwoorden

1. Vastzetringen voor de dieren voor verzorging enz. / 2. Molshopen / 4. Wilde eenden, reigers, ganzen, zwarte zwaan, enz. / 5. nesten van de reiger / 6. je kan 14 cirkels zien / 7. zijn gewortelde takken ondersteunen hem / 10. Hij is aangeplant in 1803, dus ong. 218 jaar oud / 11. het zijn de hoofdwortels van de beuk